

NAUJIENLAIŠKIS

2016 m.

Nr. 2

Mieli skaitytojai,

Praėjusį ketvirtį buvo daug įvykių, susijusių su psichoaktyviųjų medžiagų kontrole ir prevencija. Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas sukūrė interneto svetainę nerukysiu.lt, kuri padeda mesti rūkyti, jau nuo šio rudens ant cigarečių pakuočių bus pateikti vaizdiniai įspėjimai apie rūkymo žalą ir nuoroda į interneto svetainę. Gegužės 31 d. Departamentas organizavo akciją „Obuolys — vietoj cigaretės“, organizavo konferenciją, kurioje pasaulio ekspertai ieškojo kaip išeiti iš alkoholio problemų rato. Nevyriausybinių organizacijų ir valstybinių institucijų atstovai pradėjo aktyviau bendradarbiauti narkotikų politikos ir visuomenės sveikatos srityje. Šį ketvirtį institucijų atstovai taip pat svarstė, kaip užtikrinti saugumą masinių renginių metu. Departamento specialistai taip pat dalyvavo renginyje „Mama noriu gimti blaivas“. Šį ketvirtį buvo pristatyta Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro metinė ataskaita, kuri atkreipė dėmesį, kad būtina suteikti pagalbą nuo psichoaktyviųjų medžiagų priklausomiems asmenims. Šiame Naujienlaiškyje teikiame informaciją apie šiuos įvykius, renginius, projektus ir aktualiausias naujienas.

Taip pat linkime gero oro, puikių akimirų, gero ir sveiko poilsio atostogų metu.

Nuoširdžiai,

Departamento direktorė

Inga Juozapavičienė

Turinys:

**Psichoaktyviųjų
medžiagų
vartojimo
prevencija**

Naujienų srautas

**Kontaktai ir
naudingos
nuorodos**

Greita nuomonė

„Praleiskite daugiau laiko su savo šeima ir vaikais, kalbėkitės su artimaisiais, draugais ir juos palaikykite. Iškilus problemoms, nedvejodami kreipkitės pagalbos į specialistus. Nors tai išties paprasta, bet mes labai dažnai to pasigendame.“

Artur Malczewski

Lenkijos nacionalinio narkotikų
prevencijos biuro atstovas

Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencija

Mesti rūkyti padės interneto svetainė www.nerukysiu.lt

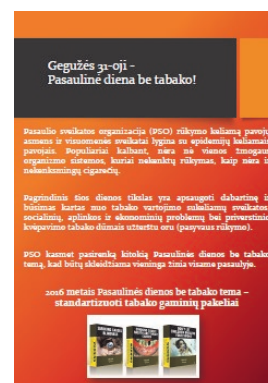
Rūkymas yra tarp dešimties pagrindinių pasaulio gyventojų mirties priežasčių. Kasmet dėl rūkymo miršta apie 5 mln. žmonių. Pusė pradėjusiųjų rūkyti paauglystėje ir neatsisakiusiųjų šio žalingo įpročio, mirs nuo rūkymo sukeltų ligų. Apie 80 proc. rūkančių asmenų yra susirūpinę dėl rūkymo keliamos žalos sveikatai.

2014 m. atlikto Suaugusių Lietuvos Žmonių sveikos gyvensenos tyrimo duomenimis, dauguma kasdien rūkančių asmenų norėtų mesti rūkyti ir yra bent kartą bandę atsisakyti šio žalingo įpročio. 2014 m. 79 proc. kasdien rūkančių asmenų buvo nors kartą gyvenime bandę mesti rūkyti, o pusė jų (39 proc.) bandė mesti rūkyti nors kartą per paskutinius metus. Vis dėlto, tik 1-7 proc. bandžiusiųjų savaime išsiaiškino mesti pavyksta nerūkyti ilgiau nei metus. 2014 m. atlikto Eurobarometro tyrimo duomenimis, Lietuva yra tarp šalių, kur metusių rūkyti asmenų yra mažai (18 proc.). Daugelyje Šiaurės ir Vakarų Europos šalių, kuriose pagalba rūkantiems asmenims organizuojama veiksmingai, metusiųjų rūkyti dalis populiacijoje yra gerokai didesnė ir net viršija rūkančiųjų skaičių, pavyzdžiui, Švedijoje rūkančiųjų gyventojų yra 11 proc., o metusiųjų rūkyti net 35 proc.

Tad džiaugiamės galėdami pranešti apie gegužės mėn. 20 d. pardėjusią veiktį naują Departamento sukurtą interneto svetainę www.nerukysiu.lt. Interneto svetainė skirta asmenims, norintiems mesti rūkyti. Šioje interneto svetainėje galima rasti informaciją apie rūkymo žalą sveikatai, pasyvaus rūkymo žalą, metimo rūkyti procesą, įvairius priklausomybės nuo tabako gydymo būdus, atlikti interaktyvius priklausomybės nuo tabako testus. Svetainė taip pat suteikia galimybę ieškoti paramos ir pagalbos metantiems rūkyti galimybių pagal vietovę (interaktyviame žemėlapyje), kad norintys mesti rūkyti asmenys galėtų lengviau rasti ir gauti reikiamą pagalbą, bei pasidalinti savo metimo rūkyti sėkmės istorijomis.

Nauja informacinė medžiaga

- Departamentas 2016 m. pradžioje atliko **savivaldybių narkotikų kontrolės komisijų apklausą** apie jų vykdomą veiklą psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos srityje bei problemas vykdant minėtą veiklą. Kviečiame susipažinti su minėtos [apklausos rezultatais, išvadomis bei rekomendacijomis](#) tobulinant savivaldybių veiklą psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos srityje.
- Departamentas parengė naują informacinę medžiagą, kurioje aptariamos **merginoms aktualios neigiamos alkoholio vartojimo pasekmės** grožiui, figūrai, psichikos ir reprodukcinės sveikatai. [Daugiau informacijos.](#)
- Bendradarbiaujant su Vilniaus visuomenės sveikatos biuru atnaujintas, papildytas ir išleistas Departamento leidinys [„Vaikai seka tėvų pavyzdžiu“](#).
- 2016 metais Pasaulinės dienos be tabako tema – standartizuoti tabako gaminių pakeliai. Departamentas, siekdamas geriau supažindinti visuomenę su standartizuotų tabako gaminių pakelių svarba ir aktualiais įstatymų pakeitimais, parengė informacinį lankstuką [„Gegužės 31-oji – Pasaulinė diena be tabako!“](#)

„Kai kurie žmonės nesugeba pasakyti „ne“, todėl suserga.“ (L. L. Hay)

laimingi ir atsparūs neigiamiems rizikos veiksniams, pavadinimas. Kampaniją sudaro vaizdo klipas (https://youtu.be/Z_bHqKG6K-o) ir informacinė medžiaga. Departamentas, prisijungdamas prie šios kampanijos, į lietuvių kalbą išvertė kampanijos informacinę medžiagą, skirtą politikos formuotojams. Daugiau informacijos apie kampaniją galima rasti: <http://www.unodc.org/listenfirst/> ir Departamento interneto svetainės rubrikos „Prevencija“ skyrelyje „Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos kampanijos“.

2016 m. birželio 30 d. Departamentas organizuoja mokymus specialistams kaip taikyti Europos psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos kokybės standartus (<http://www.emcdda.europa.eu/publications/manuals/prevention-standards>). Mokymus ves Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro informacinio tinklo Reitox nacionalinio biuro Lenkijoje atstovas Artur Malczewski. Mokymai vyks anglų kalba, Vilniaus jaunimo informacijos centre. Registracija į mokymus vyksta internetu (<http://ntakd.lrv.lt/lt/mokymai>). Daugiau informacijos apie mokymus tel. 8 7066 31 96.

 European
drug prevention
quality standards

2016 m. birželio 14 d. tęsdamos bendradarbiavimo iniciatyvą narkotikų politikos ir visuomenės sveikatos srityje veikiančios nevyriausybinių organizacijos apvalaus stalo diskusijoje susitiko su Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministru Juru Požela, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento direktore Inga to nusikalstamumo tyrimo 3-iosios valdybos viršininku Sauliumi Briginu. Susitikime enės forumo narkotikų klausimais parengtame UNGASS apibendrinime atkreiptas GASS delegacijas įtraukė ir NVO atstovus - Norvegija, Švedija ir Lietuva.

[Daugiau informacijos](#)

Naujienų srautas

Įvyko renginys „Mama, noriu gimti blaivas“

Gegužės 8 d. Vilniaus Bernardinų sodo centrinėje aikštėje įvyko kasmetinis Lietuvos medicinos studentų asociacijos organizuojamas renginys „Mama, noriu gimti blaivas“, kuriuo siekiama atkreipti visuomenės dėmesį į alkoholio vartojimo nėštumo metu keliamus pavojus.

Renginyje dalyvavo ir Departamento specialistai, kurie teikė informaciją apie alkoholio reklamos poveikį jaunų žmonių alkoholio vartojimo įpročiams, pasakojo apie alkoholio vartojimo žalą sveikatai, dalinosi žiniomis apie bendrą alkoholio vartojimo situaciją Lietuvoje.

Gegužės 31-ąją paminėta Pasaulinė diena be tabako

Minint Pasaulinę dieną be tabako, gegužės 31 dieną visoje Lietuvoje vyko Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento kartu su Kauno jaunimo narkologijos pagalbos centru organizuota akcija „Obuolys vietoj cigaretės“.

Akcijos savanoriai išėjo į gatves ir kvietė rūkančius asmenis iškeisti cigaretę į obuolį, kaip daug sveikesnį pasirinkimą, ir dar kartą susimastyti apie rūkymo žalą sveikatai. Akcijos „Obuolys vietoj cigaretės“ organizatoriai norėjo ne tik rūkančius asmenis paskatinti mesti rūkyti, bet informuoti visuomenę ir paraginti saugoti vaikų sveikatą, todėl birželio 1 d. jau 15-ąją kartą buvo vykdoma akcija „Gimiau nerūkanti/is“. Akcija vyko visuose Lietuvos miestų gimdymo namuose ir jos metu marškinėliais su užrašu „Gimiau nerūkantis“ ar „Gimiau nerūkanti“ buvo apdovanoti gegužės 31 – Pasaulinę dieną be tabako gimę naujagimiai.

Pasaulio sveikatos organizacija rūkymo keliamą pavojų asmens ir visuomenės sveikatai lygina su epidemijų keliamais pavojais. Nėra nė vienos žmogaus organizmo sistemos, kuriai nekenktų rūkymas, kaip nėra ir nekenksmingų cigarečių, todėl pagrindinis Pasaulinės dienos be tabako tikslas yra apsaugoti dabartinę ir būsimas kartas nuo tabako vartojimo sukeltų sveikatos, socialinių, aplinkos ir ekonominių problemų bei priverstinio kvėpavimo tabako dūmais užterštu oru (pasyvaus rūkymo). Šiais metais Pasaulinės dienos be tabako tema – standartizuoti tabako gaminių pakelius.

Tabako gaminiams prekiaujančios kompanijos jau kurį laiką kuria vis patrauklesnius pakelius, kurių dizainas daro didelę įtaką jauniems žmonėms. Patrauklus pakelis gali būti priežastimi, kodėl jaunuoliai pirmą kartą pasiryžta rūkyti cigaretes. Tačiau pakelis jaunas žmones gali ir atgrasyti, todėl standartizuoti rūkomojo tabako gaminių pakeliai yra svarbi paklausos mažinimo priemonė. Jau nuo rudens Lietuvoje ant tabako gaminių pakelių atsiras ne tik nauji tekstiniai ir vaizdiniai įspėjimai, bet ir nuoroda į naują Departamento sukurtą interneto svetainę www.nerukysiu.lt, skirtą padėti norintiems mesti rūkyti.

Departamente institucijų atstovai svarstė, kaip užtikrinti saugumą masinių renginių metu

Birželio 13 d. Departamente vyko susitikimas su Policijos departamento, Valstybinės mokesčių inspekcijos, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos, Lietuvos savivaldybių asociacijos bei Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos atstovais dėl ūkio subjektų veiklos priežiūros ir viešo saugumo užtikrinimo 2016 m. vasaros sezono metu organizuojamuose masiniuose renginiuose.

Dėmesys ir laikas, praleistas kartu su vaiku – tai puiki investicija į gerų tarpusavio santykių puoselėjimą.

Naujienų srautas

Vilniuje vyko konferencija, skirta apžvelgti sėkmingas ir veiksmingas užsienio šalių praktikas sprendžiant alkoholio vartojimo problemą

Gegužės 25 d. Vilniuje vyko Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento ir Sveikatos apsaugos ministerijos organizuota konferencija „Efektyvių alkoholio kontrolės ir vartojimo prevencijos priemonių paieška šiuolaikinėje visuomenėje“.

Susirinkusiuosius pasveikinti ir palinkėti rezultatyvaus bendradarbiavimo atvyko Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministras Juras Požela. „Alkoholio vartojimo žala tiesiogiai veikia socialinius, ekonominius bei sveikatos netolygumus, daro įtaką žmonėms, rinkoms, didina nedarbo bei psichologines problemas. Nors alkoholio vartojimas šalyje nežymiai mažėja, Lietuva pagal šį rodiklį išlieka tarp pirmaujančių pasaulio valstybių“ – teigė konferencijos dalyvius Ministro Pirmininko vardu pasveikinti atvykęs Ministro Pirmininko patarėjas sveikatai Antanas Vinkus.

[Daugiau informacijos](#)

Pristatyta ENNSC metinė ataskaita bei apžvelgti esminiai narkotinių ir psichotropinių medžiagų politikos klausimai

Gegužės 30 d. Seimo spaudos konferencijų salėje vyko spaudos konferencija, skirta Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro metinės su narkotikų vartojimu susijusios padėties Europoje apžvalgos pristatymui bei narkotinių ir psichotropinių medžiagų politikos aptarimui įvykus Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos specialiajai sesijai narkotikų klausimais.

Spaudos konferencijos metu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministras pasidalino, kokia linkme žengia pasaulio valstybės sprendžiant narkotinių ir psichotropinių medžiagų ir su jų vartojimu susijusias problemas. Ministro teigimu, pagrindiniai Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos specialiosios sesijos narkotikų klausimais akcentai - užtikrinti sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą asmenims, priklausomiems nuo narkotinių ir psichotropinių medžiagų, taip pat asmenų, priklausomų nuo narkotinių ir psichotropinių medžiagų integraciją į visuomenę bei tarpžinybinį bendradarbiavimą sprendžiant narkotinių ir psichotropinių medžiagų ir su jų vartojimu susijusias problemas, tai yra pabrėžta sveikatos dimensija ir subalansuotas požiūris į politiką.

[Daugiau informacijos](#)

Departamentas organizavo mokymus savivaldybių narkotikų kontrolės komisijų nariams

Departamentas kartu su Klaipėdos miesto savivaldybe 2016 m. gegužės 16 d. Klaipėdoje organizavo savivaldybių narkotikų kontrolės komisijų narių mokymus tema „Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos politikos formavimas ir įgyvendinimas savivaldybėse“.

Mokymų metų dalyviai supažindinti su Lietuvos savivaldybių narkotikų kontrolės komisijų veiklos psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos srityje įgyvendinimo 2015 metais apžvalga, pateiktos rekomendacijos dėl savivaldybių veiklos psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos srityje tobulinimo. Buvo diskutuota apie sunkumus ir problemas, su kuriomis susiduria narkotikų kontrolės komisijų nariai.

[Daugiau informacijos](#)

„Priklausomas asmuo negali būti savimi patenkintas.“ (May, Gerald G.)

Kontaktai ir naudingos nuorodos

Mus rasite

Adresas: Šv. Stepono g. 27, LT-01312 Vilnius

Tel. 8 706 68060, Faks. 8 706 68095

El. paštas: ntakd@ntakd.lt

www.ntakd.lrv.lt, <http://visuomene.ntakd.lt>

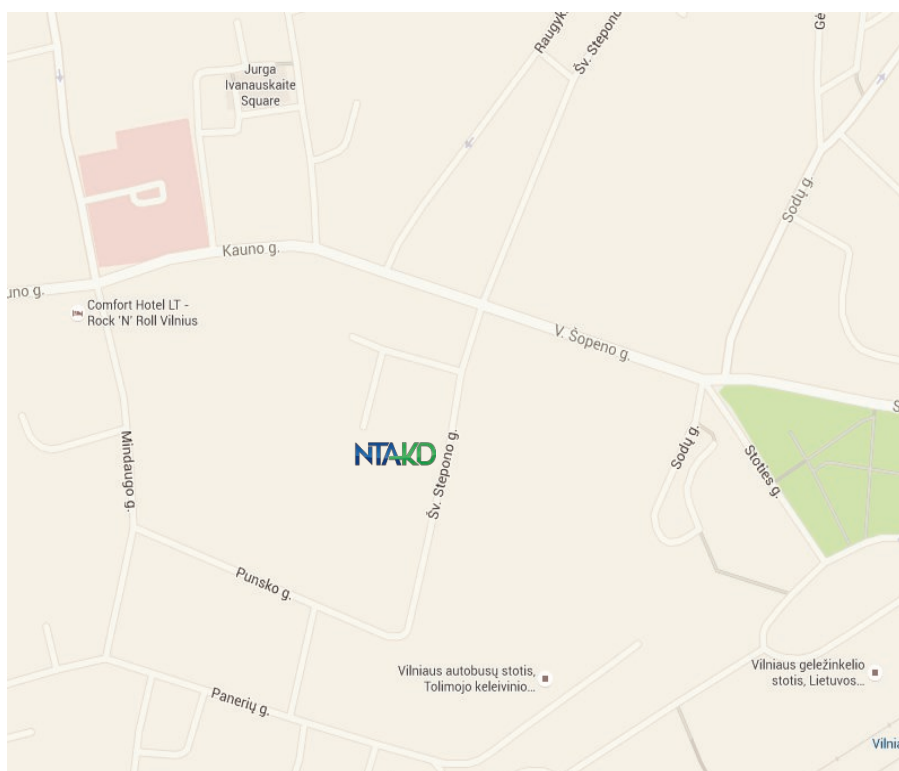
 <https://www.facebook.com/ntakd>

Darbo laikas

I-IV 8.00 - 17.00 val.

V 8.00 - 15.45 val.

Pietų pertrauka 12:00-12:45

Informaciją žiniasklaidai teikia:

Jonas Žala

tel. 8 706 68064

mob. 8 645 63051

el. paštas: jonas.zala@ntakd.lt

Naudingos nuorodos

Sveikatos apsaugos ministerija — www.sam.lt

Švietimo ir mokslo ministerija — www.smm.lt

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija — www.socmin.lt

Aplinkos ministerija — www.am.lt

Krašto apsaugos ministerija — www.kam.lt

Lietuvos studentų sąjunga — www.lss.lt

Vidaus reikalų ministerija — www.vrm.lt

Žemės ūkio ministerija — www.zum.lt

Lietuvos Respublikos Vyriausybė — www.lrv.lt

Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centras — www.ulac.lt

Lietuvos moksleivių parlamentas — www.lmp.lt

Lietuvos sveikatos mokslų universitetas — www.lsmuni.lt/

Nacionalinė tabako ir alkoholio kontrolės koalicija — www.ntakk.lt

Valstybinis psichikos sveikatos centras — www.vpsc.lt/

Higienos institutas — www.hi.lt

Policijos departamentas — www.policija.lt

Ugdymo plėtotės centras — www.upc.smm.lt

Mokymosi programa internete — www.kaveikiavaikai.lt

Primename, kad Naujienlaiškį taip pat galite rasti Departamento interneto svetainėje adresu <http://ntakd.lrv.lt/biuletenis>. Jei norite pasiūlyti adresatą, kuriam ši informacija būtų naudinga ir įdomi, įrašykite jo elektroninio pašto adresą interneto svetainėje www.ntakd.lrv.lt, po užrašu – Naujienlaiškis. Jei norite atsisakyti šio Naujienlaiškio, rašykite el. paštu biuletenis@ntakd.lt.

Departamentas visada laukia Jūsų nuomonės ir pasiūlymų dėl Naujienlaiškio turinio el. paštu biuletenis@ntakd.lt.